

[Bertel Dahlgaard.]

specialuddannelse, som skaber begrebet „de tillærte“, med øget styrke presser kravet om større bevægelighed på arbejdsmarkedet frem, så de arbejdsprocesser, som den specialuddannede kan udføre, ikke er monopoliseret for egentlig faglærte, når der er mangel på faglært arbejdskraft indenfor et vigtigt produktionsområde. Særlig aktuelt er jo, som omtalt her i dag, i disse år byggeriet og hvad der knytter sig hertil.

Det værdifulde i den fremstilling, Vedel Petersen har givet af disse problemer, er, at den giver et overblik over de for hele vort samfundsliv og levestandard grundlæggende problemer, der gemmer sig i spørgsmålet: større bevægelighed på arbejdsmarkedet. Selvfølgelig har disse problemer været behandlet før. Vi har arbejdsmarkedskommissionens betænkning af 1952 på 170 sider, hvor værdifuldt materiale og værdifulde synspunkter er fremsat. I denne betænkning understreges også, at bevægeligheden på arbejdsmarkedet spiller en væsentlig rolle for beskæftigelsesgraden; betænkningen understreger manglen på balance mellem faglærte og ufaglærte, og den konstaterer, at Danmark er blandt de lande, der har den højest udviklede lærlingeuddannelse, men også de mest fastlåsede faggrænser.

I arbejdsmarkedskommissionens betænkning fremføres også det interessante, at når der findes større bevægelighed på arbejdsmarkedet f. eks. i Norge og Sverige, står det i forbindelse med, at fagbevægelsen i så høj grad i disse lande er organiseret efter industriforbundsprincippet. Overfor denne udtalelse tager dog kommissionens arbejderrepræsentanter et vist forbehold.

Må jeg forresten henlede opmærksomheden på, hvad der ikke hidtil synes at være særlig påagt af offentligheden, at den samlede kommission på betænkningens side 90 udtaler, at det med henblik på større bevægelighed kunne være ønskeligt at erstatte den nuværende form for børnetillæg til arbejdsløshedsunderstøttelse med

forøgede generelle børnetilskud, som udbetales såvel til arbejdsløshedsforsikrede som til andre, uanset om modtagerne er i arbejde eller ej. Jeg tror, dette forhold bør opfordre os til at tage hele vort børnetilskudssystem op til samlet behandling udfra også de her nævnte synspunkter, som jo iøvrigt den engelske lovgivning på disse områder bygger på.

Men alt i alt har arbejdsmarkedskommissionen desværre endnu holdt sig til ræsonnementer i al almindelighed, og det står selvfølgelig i forbindelse med vanskeligheden ved at nå til enighed mellem divergerende anskuelser på et område som dette, hvor det nødvendigvis må være svært at frigøre sig for adskillige fordomme og fastgroede traditioner. Rent ud sagt synes det mig, som om kommissionens rent saglige arbejde lammes af disse virkelige eller indbildte interessemodsatninger, men vi er nu ved et punkt af udviklingen, hvor nødvendigheden banker på døren, og hvor det heldigvis efterhånden er øjensynligt, at arbejderens interesser i stigende grad falder sammen med samfundets interesse i en nyorientering på disse områder, hvad jo også den noget større bevægelighed, der i hvert tilfælde midlertidigt er skabt indenfor forskellige arbejdsområder, er udtryk for.

Når jeg nu fra disse principielle betragtninger dernæst vender mig til det foreliggende lovforslag, må jeg sige, at jeg efter at have læst det har måttet beundre det mod, de to partier udviser ved at give tilkende, at de mener, dette store, men også uhyre komplicerede problem skulle kunne løses gennem et forslag som dette, der for det første — jeg beder den ærede ordfører undskylde, at jeg siger det, som det er — er formuleret overordentlig slet, men som tillige rejser problemet på en måde, der i den foreliggende situation snarest kan tænkes at lægge hindringer i vejen for en udvikling, som erhvervslivets to parter i denne sag gerne skulle trække på fælles hammel med samfundets ledelse. Jeg bør